

Staatssteun na Brexit: exit voor het verbod op staatssteun?

Maart 2021

Stel je voor...

Je bent CEO van een bedrijf dat Belgische wafels verkoopt in het Verenigd Koninkrijk. Die zijn razend populair bij de retailers aan de overkant van het Kanaal. Je keek dus al lang met argwaan uit naar de gevolgen van Brexit op je verkoopcijfers.

En toen sloeg de coronacrisis toe. Je bedrijf moest gedurende een langere periode de deuren sluiten en de recente heropening post-Brexit heeft jammer genoeg niet het verwachte effect gehad. Je verkoop in het VK is gekelderd en ingenomen door nieuwe, lokale wafelverkopers.

Je komt te weten dat die nieuwe concurrenten niet meer aan dezelfde EU-regels inzake staatssteun onderworpen zijn. Maar wat betekent dat precies? Kan de Britse overheid hen volledig vrij en naar eigen goeddunken subsidiëren? Dat zou "game over" kunnen betekenen voor jouw bedrijf op de Britse markt. Je vraagt je juridische dienst daarom om toelichting over de precieze impact van Brexit op staatssteun.

Even verduidelijken.

Op 31 januari 2020 trok het VK terug uit de Europese Unie. Tot 31 december 2020 gold een

• • • contrast • • • •

overgangperiode, maar vanaf 1 januari dit jaar zijn de EU-regels niet langer van toepassing in het VK, tenzij hierover uitdrukkelijk anders is beslist.

Voor de regels inzake staatssteun die na Brexit van toepassing zijn in het VK, wordt een onderscheid gemaakt tussen staatssteun toegekend door de Britse overheid vóór 31 december 2020 versus staatssteun toegekend na die datum.

Welke regels zijn van toepassing op staatssteun toegekend vóór 31 december 2020? De EU-staatssteunregels blijven van toepassing gedurende een periode van vier jaar, dus tot eind 2024. Dat betekent dat begunstigen van Britse staatssteun die goedgekeurd werd vóór 1 januari 2021 of die van een vrijstelling van aanmeldingsverplichting heeft genoten, die staatssteun mogen ontvangen. Mogelijke niet-uitbetaalde schijven van dergelijke staatssteun, kunnen na die datum verder uitbetaald worden. Tot eind 2024 behoudt de Europese Commissie haar bevoegdheid om lopende aanmeldingen inzake staatssteun door het VK af te ronden of om klachten tegen staatssteun toegekend door het VK vóór 31 december 2020 te behandelen.

Wat met staatssteun toegekend ná 31 december 2020? Het EU-recht is niet meer van toepassing en het is aan het VK om in een nationaal regelgevend kader te voorzien. Het VK is niet volledig vrij in het bepalen van dat kader. Het moet zich houden aan de handels- en samenwerkingsovereenkomst die met de EU gesloten werd ("TCA"). Op het vlak van staatssteun weerspiegelt het TCA grotendeels de bestaande EU-regels. Kort gezegd zal staatssteun mogelijk zijn als die de klassieke proportionaliteits- en noodzakelijkheidstest doorstaat en een stimulerend effect heeft. Het valt nog af te wachten of het VK een aanmeldingsplicht zal invoeren zoals deze geldt in de EU, dan wel of ze zich zal beperken tot controle achteraf.

Het toezicht op staatssteun toegekend door het VK ná 31 december 2020 gebeurt in ieder geval niet langer door de Europese Commissie. Een onafhankelijke autoriteit of instantie zal deze rol overnemen, vermoedelijk de Britse Mededingingsautoriteit (Competition and Markets Authority of CMA), maar tot op heden werd daarover nog geen finale beslissing genomen.

Wat nu? Momenteel loopt in het VK een publieke consultatie inzake de spelregels die zullen gelden voor staatssteun binnen het kader van het TCA. Geïnteresseerde partijen kunnen hun input op deze consultatie aanleveren tot en met 31 maart 2021, waarna het aan het VK is om de eerste wetgevende stappen te zetten voor staatssteun in het post-Brexit tijdperk.

Concreet:

- De EU-regels inzake staatssteun zijn principieel niet meer van toepassing in het Verenigd Koninkrijk sinds 1 januari 2021.
- Staatssteun toegekend vóór 31 december 2020 blijft tot eind 2024 onderworpen aan de EU-regels.

• • • contrast

- De Europese Commissie en het Europees Hof van Justitie behouden elk hun bevoegdheid om controle uit te oefenen op deze steun.
- Op staatssteun toegekend ná 31 december 2020 zijn de EU-regels niet meer van toepassing en moet het VK in een eigen regelgevend kader voorzien. De Europese Commissie en het Europees Hof van Justitie zijn niet langer bevoegd om controle uit te oefenen op deze steun.
 - De krijtlijnen voor de toekomstige VK-regels inzake staatssteun zijn te vinden in een akkoord tussen de EU en het VK, en zijn sterk geïnspireerd door de EU-regels. Hierdoor zal naar alle waarschijnlijkheid een vergelijkbaar regime blijven bestaan in de EU en het VK. De toekomstige VK-regels zijn momenteel het voorwerp van een publieke consultatie.

Meer weten?

- Het TCA kan u raadplegen via deze link (Hoofdstuk 3 bij Titel XI betreft de bepalingen inzake staatssteun: “Toezicht op subsidies”):
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:22020A1231\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:22020A1231(01)&from=EN).
- De nota van de Europese Commissie betreffende de impact van Brexit op staatssteun kan u raadplegen via deze link:
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/notice_to_stakeholders_brexit_state_aid.pdf.